บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

จิรมิตร พวกเมืองพล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

จิรมิตร พวกเมืองพล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ADMINISTRATORS ROLES IN EDUCATION MANAGEMENT OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS PERCEIVED UNDER THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION CHIANG KHONG DISTRICT CHIANG RAI

JIRAMIT PUAKMUANGPOL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration
May 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ของ จิรมิตร พวกเมืองพล

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชา กอนพ่วง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บูรณะชาติ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชระ จตุพร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง: บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ผู้ศึกษาค้นคว้า: จิรมิตร พวกเมืองพล, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บูรณะชาติ

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร, การบริหารงาน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติหาค่า (t-test) ใช้การเปรียบเทียบ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Sheffe's method) ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายจำแนกตามเพศและอายุพบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน ส่วนบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน 5 ด้าน

Title: ADMINISTRATORS ROLES IN EDUCATION MANAGEMENT OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS PERCEIVED UNDER THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION CHIANG KHONG DISTRICT CHIANG RAI

Author: Jiramit Puakmuangpol, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Santi Buranachart

Keywords: The Role of Executive, The Administration, Child Development Center

ABSTRACT

The objectives of this research 1) were to study the role of administrators in the administration of child development centers. according to the perception of teachers and educational personnel under the local government organization Chiang Khong District Chiang Rai Province 2) to compare the roles of administrators in the administration of child development centers according to the perception of teachers and educational personnel under the local government organization Chiang Khong District Chiang Rai Province, classified by gender, age and educational level. The samples used in this research were teachers and educational personnel under the local administrative organization. Chiang Khong District Chiang Rai Province, 90 people, by determining the number of samples according to the tables of Craigie and Morgan. and using a simple random sampling method (Simple Random Sampling). The research instrument was a questionnaire. The analysis results for the Conformity Index were 1.00 and the confidence value was 0.99. The statistics used in the data analysis were as follows. Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation Statistical findings (t-test), comparison (F-test) and one-way ANOVA when significant differences were found by comparing the differences by pairs by Schefe's method. (Sheffe's method) The results of the research were as follows: 1) The role of administrators in the administration of child development centers. under the local government organization Chiang Khong District Chiang Rai Overall, it's at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was academic, followed by building, location, environment and safety, and early childhood development network promotion, while the aspect with the lowest average was center management. Child Development 2) Comparison of roles of administrators in the administration of child development centers. under the local government organization Chiang Khong District Chiang Rai Classified by sex and age, it was found that both overall and individual aspects There are differences in all 6 aspects. As for the role of the manager in the administration Classified by educational level, it was found that the overall picture was different. When considering each aspect, it was found that there were differences in 5 areas

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ ในการให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บูรณะชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำ ตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายช่วง ทะกัน นายกเทศมนตรีตำบลสถาน นายพุฒ พรมมินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนสถาน (ราษฎดรุณวิทย์) ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจทานเครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าสมบูรณ์ และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และอำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว และพี่ชาย นายศุภกร ณ พิกุล รวมทั้งเพื่อนที่รักทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ ทุกท่าน ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนศิษย์ประสบความสำเร็จในวันนี้

จิรมิตร พวกเมืองพล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญภาพ ..... ฎ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

สมมติฐานของการวิจัย 4

ขอบเขตของการวิจัย 4

นิยามศัพท์เฉพาะ 5

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 7

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 8

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 28

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 30

กรอบแนวคิดจากการวิจัย 34

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 36

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 36

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย....37
การเก็บรวบรวมข้อมูล....39
การวิเคราะห์ข้อมูล....39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล....43
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา....43
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย....45
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา....57
บทที่ 5 บทสรุป....69
สรุปผลการวิจัย....69
อภิปรายผลการวิจัย....73
ข้อเสนอแนะ....79
บรรณานุกรม....82
ภาคผนวก....86
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย....87
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย....88
ภาคผนวก ค การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม....96
ประวัติผู้วิจัย....105

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย 37

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 44

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม 45

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 46

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านบุคลากร 48

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 49

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านวิชาการ 51

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 53

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 55

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ (n = 90).....57

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายจำแนกตามอายุ (n = 90).....58

ตาราง 12 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....60

ตาราง 13 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ด้านบุคลากร 60

ตาราง 14 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย..... 61

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านวิชาการ 62

ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน.....62

ตาราง 17 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....63

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา.....64

ตาราง 19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....65

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านบุคลากร 66

ตาราง 21 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย.....66

ตาราง 22 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านวิชาการ.....67

ตาราง 23 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 68

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงรูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายในการบริหารงาน.....27

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดจากการวิจัย.....35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานั้นเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะการพัฒนามนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดเพราะการพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิโดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยถือเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวงซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาวโดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาเด็กและให้ชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 7)

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศและเป็นต้นทุนทางสังคมที่มีค่ามากที่สุด โดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตเด็ก เป็นระยะที่สำคัญสำหรับพื้นฐานการเรียนรู้และการพัฒนาจากฐานข้อมูลทางวิชาการชี้ชัดว่า ชีวิตปฐมวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตในทุกด้านของบุคคล ซึ่งถือเป็นช่วงวิกฤติที่เป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานคุณภาพชีวิต จิตใจ ของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่ ช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของการพัฒนาสมองของมนุษย์ คือ ช่วงตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน เพราะเป็นช่วงที่มีอัตราของการพัฒนาสูงสุด เด็กส่วนใหญ่ที่อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเด็กที่มีอายุ 2–5 ปี ซึ่งเป็นช่วงปฐมวัยก่อนจะเข้าสู่ระบบโรงเรียน เป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตและมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ตลอดจนการปรับตัวอยู่ในสังคม ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิต เด็กเริ่มเรียนรู้และช่วยเหลือตนเองได้บ้าง แต่ยังไม่สามารถที่จะเรียนรู้เหมือนกับในระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนได้ (กรมอนามัย, 2559, หน้า 3)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด และจึงได้มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย โดยกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีระเบียบดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการตามมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ 5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการจัดการศึกษาและเน้นการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559, หน้า 6)

ในสายงานผู้บริหารการศึกษาในฐานะหัวหน้าส่วนการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบสูงเทียบระดับกองรับผิดชอบงานทางการศึกษาท้องถิ่น งานสงเคราะห์ งานสันทนาการ งานการศาสนา งานขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและงานศิลปกรรม โดยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย คือ กำหนดจุดมุ่งหมาย ลักษณะงานที่ปฏิบัติ กำหนดจุดมุ่งหมายการทำงาน ติดต่อประสานงาน การพิจารณาวางแผนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณด้านการศึกษา การวางแผนงาน มอบหมายงาน วินิจฉัยสั่งการ ควบคุมงานตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำติดตามผลประเมินผล และแก้ไขปัญหาต่าง ในการปฏิบัติงานของฝ่ายการศึกษาท้องถิ่นปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากมากเกี่ยวกับงานศึกษาท้องถิ่น งานสังคมสงเคราะห์ งานสันทนาการการพลศึกษา ลูกเสือ และยุวกาชาด โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น งานวางแผนการศึกษา รวบรวมสถิติข้อมูลทางการศึกษา งานนิเทศการศึกษา งานตรวจโรงเรียน งานประเมินผล งานเผยแพร่การศึกษา งานปรับปรุงโรงเรียน งานขยายการศึกษาภาคบังคับ งานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักสูตร งานบริหารงานบุคคล การจัดทำงบประมาณและดำเนินการตามงบประมาณ งานสงเคราะห์ผู้มีปัญหาทางสังคม งานกีฬาประชาชน งานเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น รวมถึงการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ให้คำปรึกษาแนะนำ ในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา การประสานงานกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ และปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ, 2560, หน้า 59-61)

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายนั้น มีจำนวนทั้งหมด 29 แห่ง ในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพตามตามมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมายังคงพบปัญหาหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่สามารถนำปัญหาและความต้องการของชุมชนมาสร้างแผนพัฒนาการศึกษาได้ ด้านบุคลากรจำนวนครูและอัตรากำลังยังไม่เพียงพอต่อภารหน้าที่ของงานที่

รับผิดชอบและการส่งเสริมในการอบรมและพัฒนาความสามารถของครู ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย นั้นพบว่า อาคารเรียนยังขาดแคลนห้องที่จำเป็นสำหรับเด็ก อาจจะด้วยเรื่องงบประมาณ และพื้นที่ที่มีอย่างจำกัดด้านวิชาการ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วางไว้ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่ายังไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากเท่าที่ควร และยังขาดความช่วยเหลือในด้าน ๆ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะนำองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง เพราะผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำ และเป็นผู้สร้างขวัญกำลังใจให้ครูและครูผู้ดูแลเด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดลักษณะนิสัยที่ต้องการในโลกยุคไร้พรมแดน ดังนั้นจึงถึงเวลาที่ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องทบทวนบทบาทและภารกิจหน้าที่ของตนเองในสังคม เพื่อการเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่ความเป็นสากลอย่างแท้จริง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย, 2564, สื่อออนไลน์).

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีปัญหาในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ที่ผ่านมาพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน การมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการบริหารงานก็จะสั่งตามหนังสือสั่งการมา แต่ขาดความเข้าใจในมาตรฐานต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการศึกษา เทศบาลตำบลในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเชียงของ ซึ่งอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบล 7 แห่งและสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง ในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอเชียงของ เพื่อสะท้อนให้ผู้บริหารได้ทราบถึงบทบาทในการบริหารงานด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปรวมทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพการ

บริหารงานและการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันจะส่งผลดีต่อการศึกษา ในระดับท้องถิ่น ตลอดจนถึงระดับชาติให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายในสังกัดเทศบาล จำนวน 7 แห่ง และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง ประกอบด้วย ครู จำนวน 77 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 102 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายในสังกัดเทศบาลประกอบด้วยครู จำนวน 67 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 23 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 90 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2560, หน้า 65) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2559, หน้า 4)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ เพศ อายุระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตามมาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ (ของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล) ในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยยึดบทบาทตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สาเหตุและสถานการณ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วางแผนงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารมีการตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วน

ร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล มีโครงการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการศึกษาต่อ มีการส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยและดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ผู้บริหารมีการจัดปรับปรุงอาคาร สถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความสะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสาธารณูปโภคถูกสุขลักษณะ แบ่งแยกพื้นที่เป็นสัดส่วนเพียงพอในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน จัดอุปกรณ์ให้กับเด็กทุกคนอย่างเสมอภาคกัน

ด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของเด็กได้นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมการใช้ความคิดทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ จัดกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการมีการสอดแทรกการพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์–จิตใจ สังคม และสติปัญญา) และจัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสม

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาสัมพันธ์งานเกี่ยวกับการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนการสอนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม ครู ผู้ปกครองและชุมชนให้นำเสนอแนวคิดใหม่ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่าย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก ได้ส่งเสริมให้มีการประสานการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ ผู้บริหารได้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา มีโอกาส

ไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้บริหาร และชุมชน ให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กอายุระหว่าง 2–5 ขวบและการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์–จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมสุขภาพพัฒนาการเด็กและการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งศูนย์เด็กเล็กพัฒนาได้คุณภาพและมาตรฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สภาเทศบาลตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานเทศบาลตำบล และพนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติหน้าที่ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ผู้บริหาร หมายถึง นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกเทศมนตรี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ครู หมายถึง ครู และผู้ดูแลเด็ก ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กและควบคุมเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษาและผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาตามมาตรการดำเนินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
    1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
    1.2 ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
    2.1 ความหมายของบทบาทผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
    2.2 บทบาทของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
    2.3 มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
    2.4 การบริหารงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
    3.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
    3.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
    3.3 ทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความเป็นมาและความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559, หน้า 57) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล ได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3-5 ขวบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริหารจัดการโดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนา

ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้มีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา

ในประเทศไทยมีส่วนราชการที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 7,520 แห่ง ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งทั้งสองส่วนนี้ดำเนินการในศูนย์เด็กเล็ก ในขณะเดียวกัน การดำเนินการในวัด/มัสยิด จะจัดการโดยกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) โดยจะเรียกว่าศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด ซึ่งมีจำนวน 4,155 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการในโรงเรียน เรียกว่าการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 2,651 แห่ง รวมทั้งสิ้น 14,326 แห่ง

ในเวลาต่อมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการได้ถ่ายโอนให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยถือว่า เป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. มาตรฐานด้านบุคลากร
3. มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. มาตรฐานด้านวิชาการ
5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน
6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559, หน้า 59) กล่าวว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษาเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นศูนย์อบรม

เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ โดยเรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจในการพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไปสำหรับมาตรฐานดังกล่าวได้รวบรวมและจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 4 ด้านประกอบด้วย

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการเป็นการจัดการด้านบุคลากรและการบริหารจัดการเช่นคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่าง ๆ

2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงานสายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปีเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังนั้นเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแลและพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานควรพิจารณาจัดแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้ครอบคลุมลักษณะงานต่อไปนี้

1. งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
2. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
3. งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
4. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
5. งานธุรการการเงินและพัสดุ

ชัยวิชิต บุญทอง (2559, หน้า 23) กล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรที่ทรงคุณค่า ดังนั้นการดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กในชุมชนท้องถิ่นให้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัยศูนย์เด็กเล็กเป็นสถานที่ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กแห่งที่สอง รองจากพ่อแม่และญาติการพัฒนาเพื่อให้ศูนย์เด็กได้มาตรฐานและมีคุณภาพนั้นควรพัฒนาทั้งคนและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปกระทรวงสาธารณสุขได้นำแนวคิดเมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่มาใช้ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กภายใต้ชื่อโครงการศูนย์เด็กเล็กน่าอยู่โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการและท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและระดมความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ครอบคลุมกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพพัฒนาการเด็กและการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้รวมทั้งศูนย์เด็กเล็กพัฒนาได้คุณภาพและมาตรฐาน

สรุปได้ว่า ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กอายุระหว่าง 3-5 ขวบ และการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมสุขภาพพัฒนาการเด็กและการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้รวมทั้งศูนย์เด็กเล็กพัฒนาได้คุณภาพและมาตรฐาน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของบทบาทผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์การให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบหลักของผู้บริหาร นอกจากนี้ผู้บริหารเป็นผู้นำทีมที่มีความสำคัญยิ่งในการที่จะทำให้ทีมประสบความสำเร็จการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งมีความเชื่อมโยงต่อการพัฒนาทีมงาน โดยมีนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ ดังนี้

สุคนธ์ เครือน้ำคำ (2560, หน้า 185-186) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการทำงานเป็นทีมขององค์การอยู่เสมอเพราะสภาพแวดล้อมนอกองค์การมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องยอมรับฟังข้อเสนอของทุกคน แบ่งปันความรู้รวมทั้งให้อำนาจในการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีบรรยากาศเป็นการทำงานร่วมกันและต้องมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้บริหารต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมแก่ทุกคนในทีมที่เป็นสมาชิกภายในหน่วยงานอย่างเท่าเทียมกันและที่สำคัญผู้บริหารต้องมีคุณธรรมประกอบในการบริหารงาน

พิสมัย โถชัยคำ (2559, หน้า 22) กล่าวว่า บทบาทผู้บริหาร คือ ผู้ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. การมีบทบาทหรืออิทธิพลต่อคนในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น

2. การมีบทบาทเหนือกว่าคนอื่นในการทำงานในหน่วยงานให้ดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้

3. ผู้บริหารต้องได้รับการยอมรับในตำแหน่งการเป็นผู้นำ

สำหรับบทบาทผู้บริหารยุคใหม่ จีรวัฒน์ วีรังกร (2560, หน้า 43) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหาร คือ ผู้ที่มีความกว้างขวางเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปมีภาพลักษณ์ที่ดีมีความทันสมัยกับข้อมูลข่าวสารมีความสนใจใฝ่รู้อยู่เสมอมุ่งมั่นสู่เป้าหมายมีความรอบคอบและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ความหมายของบทบาทผู้บริหารสังกัดท้องถิ่น คือ ผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์การให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพราะเป็นหน้าที่รับผิดชอบหลักของผู้บริหารโดยจากการสังเคราะห์บทบาทของผู้บริหาร โดยมีความเชื่อมโยงต่อการองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารเป็นผู้นำองค์กรที่มีความสำคัญยิ่ง ในการที่จะทำให้องค์กรและหน่วยงาน ประสบความสำเร็จการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

บทบาทของผู้บริหารสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

สุมนธรี ประจวบเหมาะ (2559, หน้า 23) กล่าวว่า บทบาทผู้บริหาร คือ ต้องแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลตามสถานภาพต่าง ๆ พฤติกรรมที่แสดงออกจะผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถประสบการณ์และความต้องการของตน ร่วมกับความรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติจริง ในตำแหน่ง พฤติกรรมการแสดงออกที่ถูกคาดหวังของบุคคลที่อยู่ตำแหน่งที่ต้องมีความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดการบริหารสถานศึกษา

Farren and Kaye (2017, p. 67) กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถผลักดันให้บุคลากรทางการศึกษาพัฒนางานได้ด้วยการแสดงออก 5 ประการ คือ

1. ผู้อำนวยความสะดวก คือ ผู้บริหารสามารถช่วยให้บุคลาการรู้คุณค่าในงานอาชีพ ช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคต ด้านการเงินในระยะยาว และช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจและสามารถแสดงความต้องการถึงอนาคตด้านการงาน

2. ผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารสามารถช่วยแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงานและผลการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา มาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน และรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การประเมินและให้มีการปรับปรุงการทำงานเป้าหมายในงานหรืออาชีพและเสนอแนะให้ปรับปรุงการทำงานในส่วนต่าง ๆ

3. ผู้คาดการณ์ คือ ผู้บริหารสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การ อาชีพให้บุคลากรสามารถให้ข้อมูลและเข้าถึงข้อมูล รวมไปถึงชี้แนะแนวทางในอนาคตที่กำลังเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในการปฏิบัติงานอย่างไร

4. ผู้ให้คำปรึกษา คือ ผู้บริหารสามารถแจ้งแนวทางการมีส่วน ร่วมในอนาคตว่าองค์การจะมีเป้าหมายอย่างไร เพื่อให้ทุกคนร่วมกันขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน คือ ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีการเขียนแผนพัฒนางาน พัฒนาตนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานและนำไปสู่อาชีพให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐาน

พระปลัดสมชาย ปโยโค ดำเนิน (2559, หน้า 156) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารท้องถิ่น ควรมีดังต่อไปนี้

1. มีภาวะผู้นำ มีศิลปะในการครองใจคน
2. มีเมตตาธรรม ไม่มีอคติหรือฉันทคติ
3. ต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความถูกต้องในการทำงาน
4. รอบรู้และมีข้อมูลที่ทันสมัย
5. รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน
6. รู้จักประนีประนอมและยืดหยุ่นเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

1. เป็นนักคิดและนักวิเคราะห์ โดยต้องมีความคิดสร้างสรรค์และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นนักสร้างวิสัยทัศน์ นักบริหารต้องคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตและสามารถ

ตัดสินใจดำเนินการบริหารองค์กรให้เป็นในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมได้

3. เป็นนักประชาธิปไตย กล่าวคือ ต้องยอมรับความแตกต่างทางความคิด

4. รู้จักควรไม่ควร รู้จักความพอดี แยกแยะออกได้อย่างชัดเจน

5. กลยุทธ์ของผู้บริหารท้องถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่จะช่วย ประหยัดเวลาและทรัพยากรอื่น ๆ ซึ่งเทคนิคที่ดีนั้นไม่ควรมีความยากมากเกินไปและต้องสามารถทำให้ปฏิบัติตามได้อย่างง่ายดาย กลยุทธ์ที่ดีมีดังต่อไปนี้

5.1 ต้องกระจายอำนาจเป็น โดยผู้บริหารนั้นจะต้องสามารถกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ไปให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสมเพื่อให้งานสำเร็จและเรียบร้อย

5.2 ต้องทำงานในเชิงรุก โดยมุ่งเน้นที่ผลงานในเนื้องานเป็น หลักมากว่ารูปแบบหรือพิธีการ เป็นฝ่ายเริ่มต้นกระทำก่อนในสิ่งที่ถูกต้องและจำเป็นเพื่อให้งานสำเร็จ

5.3 ต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2560, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า บทบาทของนักบริหารมืออาชีพต้องมีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ชี้นำให้คำปรึกษาหารือในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม

2. เป็นผู้จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตามตัวแบบหรือตัวอย่างที่ดีได้

3. เป็นผู้พัฒนาให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ขององค์การหรือสังคม ผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์

4. ในทางบทบาทในเชิงวิชาการนั้น ผู้นำที่ดีต้องมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการและสามารถแก้ปัญหาได้เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

5. ต้องเป็นเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ เฉลียวฉลาดและอารมณ์มั่นคงพร้อมให้คำปรึกษา

อรทัย ก๊กผล (2559, หน้า 45) กล่าวว่า บทบาทเป็นแบบอย่างประชาธิปไตย ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั่นคือ เป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตย โดยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการเมือง ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่น รวมไปถึงสามารถถอดถอนผู้บริหารได้

2. ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

3. ประชาชนสามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

4. ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน รวมไปถึงการลงประชามติท้องถิ่นก่อนการดำเนินการต่าง ๆ

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา (2559, หน้า 64) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักดังต่อไปนี้

1. หลักนิติธรรม คือ การมีกฎหมาย ระเบียบ ถือปฏิบัติในการบริหารงานหรือดำเนินการต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ฝ่ายบริหาร คือ ส่วนกลางได้อำนาจมาปฏิบัติตามกฎหมาย การบริหาร จัดการภายใน ได้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลากร ด้านการปฏิบัติงาน

2. หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความ มีระเบียบวินัย และที่สำคัญ คือ การให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

3. หลักการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนะความเห็นในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการบริหารงานของรัฐความเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง รวมไปถึงเรื่องของเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ประชาชนสามารถตรวจสอบการบริหารงานของภาครัฐได้

4. หลักความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ รวมไปถึงผู้บริหาร เพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ทั้งภายในและภายนอก

5. หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักในสิทธิหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างสูงสุด

6. หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ความหมายบทบาทของผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการมีความสามารถในการบริหารองค์กรไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง เกิดการพัฒนาและแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลตามสถานภาพต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและที่สำคัญต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และผู้บริหารควรมีคุณลักษณะดังนี้ 1) มีภาวะผู้นำ 2) มีเมตตาธรรม 3) มีความรอบรู้และมีข้อมูลที่ทันสมัย และ 4) มีความรู้และเข้าใจในบทบาท

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 6 ด้านดังนี้ (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2559, หน้า 4–11)

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

2. การย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองต้องมีการประชุมประชมคมก่อนเมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว จึงจัดทำแผน

3. การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกและจัดเวทีประชาคม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. การให้บริการ เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยบุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชนและผู้ดำรงตำแหน่งคือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้นำทางศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรงและพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

2. ครูผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ ปฏิบัติหน้าหลักเกี่ยวกับงานวิชาการและจัดประสบการณ์เรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

3. ครู มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ ปฏิบัติหน้าหลักเกี่ยวกับงานวิชาการร่วมกับปฏิบัติหน้าหลักเกี่ยวกับงานวิชาการและจัดประสบการณ์เรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

4. พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปแบ่งได้ดังนี้

4.1 พนักงานจ้างตามภารกิจ

4.2 พนักงานจ้างทั่วไป ได้แก่ ธุรการการเงินพัสดุคนครัวผู้ประกอบอาหารและภารโรง/พนักงานทำความสะอาด

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ ควรมีพื้นที่มีขนาดเหมาะสมและไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย และต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติภัยตามมาตรฐานพื้นที่ใช้สอยภายในต้องจัดให้มีความปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน เป็นระบบระเบียบ มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น นอกจากนี้ ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก ส่วนห้องอเนกประสงค์ที่สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก ต้องคำนึงถึงความสะอาดและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมเป็นหลัก

2. ด้านสิ่งแวดล้อมจะแบ่งเป็นภายในอาคารและภายนอกอาคาร

ภายในอาคาร แสงสว่างเป็นสิ่งสำคัญ ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วห้อง อำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ในขณะเดียวกัน เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป และควรมีการถ่ายเทอากาศได้สะดวก โดยใช้พื้นที่ของหน้าต่างและประตูในการระบายช่องลม

ภายนอกอาคารควรมีรั้วภายนอกอาคาร และกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กสภาพแวดล้อมควรมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะส่วนพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่ให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยและมีพอสมควรกับจำนวนเด็ก

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ

การอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัยและความสามารถของเด็ก โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย อายุ 2 ปี
   1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
   1.2 ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
   1.3 มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
   1.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
   1.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
   1.6 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

1.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี

2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

2.3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม

2.5 ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย

2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

2.10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3. คุณลักษณะตามวัย

3.1 ด้านรางกาย

3.1.1 วัยเด็กอายุ 2 ปี วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันทีเริ่มเดินถอยหลังได้เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียวสลับเท้าขึ้นบันไดได้ เมื่ออายุย่าง 3 ปีหยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้แต่หลุดมือง่ายจับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ

3.1.2 วัยเด็กอายุ 3 ปี กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวเดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้เขียนรูปวงกลมตามแบบได้

3.1.3 วัยเด็กอายุ 4 ปี กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองเดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

3.1.4 วัยเด็กอายุ 5 ปี สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นคง

3.2 ด้านสังคม

3.2.1 วัยเด็กอายุ 2 ปี เล่นรวมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่นเริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่นพยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัวรู้จักขอและเริ่มรู้จักให้เริ่มรู้จักรอคอยมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

3.2.2 วัยเด็กอายุ 3 ปีรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองเล่นสมมุติได้รู้จักการรอคอย

3.2.3 วัยเด็กอายุ 4 ปี แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เองเล่นร่วมกับคนอื่นได้รอคอยตามลำดับก่อนและหลังแบ่งของให้คนอื่นเก็บของเล่นเข้าที่ได้

3.2.4 วัยเด็กอายุ 5 ปี ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองเล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้มีมารยาทในสังคมที่งดงามมีจิตอาสา

3.3 ด้านอารมณ์ จิตใจและสติปัญญา

3.3.1 วัยเด็กอายุ 2 ปี แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูดมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชยมีความเป็นตัวของตัวเอง ส่วนด้านสติปัญญานั้นเริ่มมีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3–5 นาทีชอบดูหนังสือภาพชอบฟังบทกลอนนิทาน คำคล้องจองสนใจค้นคว้าสำรวจสิ่งต่าง ๆ เริ่มประโยคคำถาม อะไรสนใจสิ่งรอบตัววางของซ้อนกันได้ไม่ต่ำกว่า 6 ชั้น

3.3.2 วัยเด็กอายุ 3 ปี แสดงอารมณ์ตามความรู้สึกชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชมกลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลงส่วนด้านสติปัญญานั้น เริ่มมีการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้บอกชื่อของตนเองได้ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาสนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลงท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้รู้จักใช้คำถามอะไรสร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

3.3.3 วัยเด็กอายุ 4 ปี แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นชอบท้าทายผู้ใหญ่ส่วนด้านสติปัญญานั้น จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะสนทนาโต้ตอบเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องสร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นรู้จักใช้คำถามทำไม

3.3.4 วัยเด็กอายุ 5 ปี แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงส่วนด้านสติปัญญานั้นสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์งานตามศักยภาพ

4. การจัดประสบการณ์

4.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

4.1.1 เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย

4.1.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร

4.1.3 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก

4.1.4 จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก

4.1.5 ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

4.1.6 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

4.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

4.2.1 ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก

4.2.2 สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจและความมั่นคงทางอารมณ์

4.2.3 จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น

4.2.4 เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย

4.2.5 จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก

4.2.6 ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

4.2.7 ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

4.3 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

4.3.1 จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

4.3.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

4.3.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

4.3.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

4.3.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

4.4 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี ดังนี้

4.4.1จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

4.4.2 จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5

4.4.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ

4.4.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4.4.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขเอื้อต่อการเรียนรู้

4.4.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในบริบทของชุมชนนั้น ๆ

4.4.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.4.8 จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้าและแผนที่เกิดจากสภาพจริง

4.4.9 นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

4.4.10 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคลใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 23) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและ ส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคม ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับ การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและ หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรรัฐสถาบันการศึกษา

และศาสนสถาน สามารถ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริม พัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน

1.3 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น และ ภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

3.1 ร่วมระดมทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อวัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรม ศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬาและอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯตามหลัก วิชาการและแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ และดูแลความปลอดภัยเด็กเล็ก ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วนมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ เช่น

5.1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้าน

5.2 จัดทำสารสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับผู้ปกครอง

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2 เพื่อจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก

1.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ ในระดับพื้นที่

1.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. แนวทางการดำเนินงาน

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย/สมาคม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม การอบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอกและทุกภาคส่วนเพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ

2.3 จัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

2.4 สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายและหนังสือสั่งการของทางราชการ

2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้

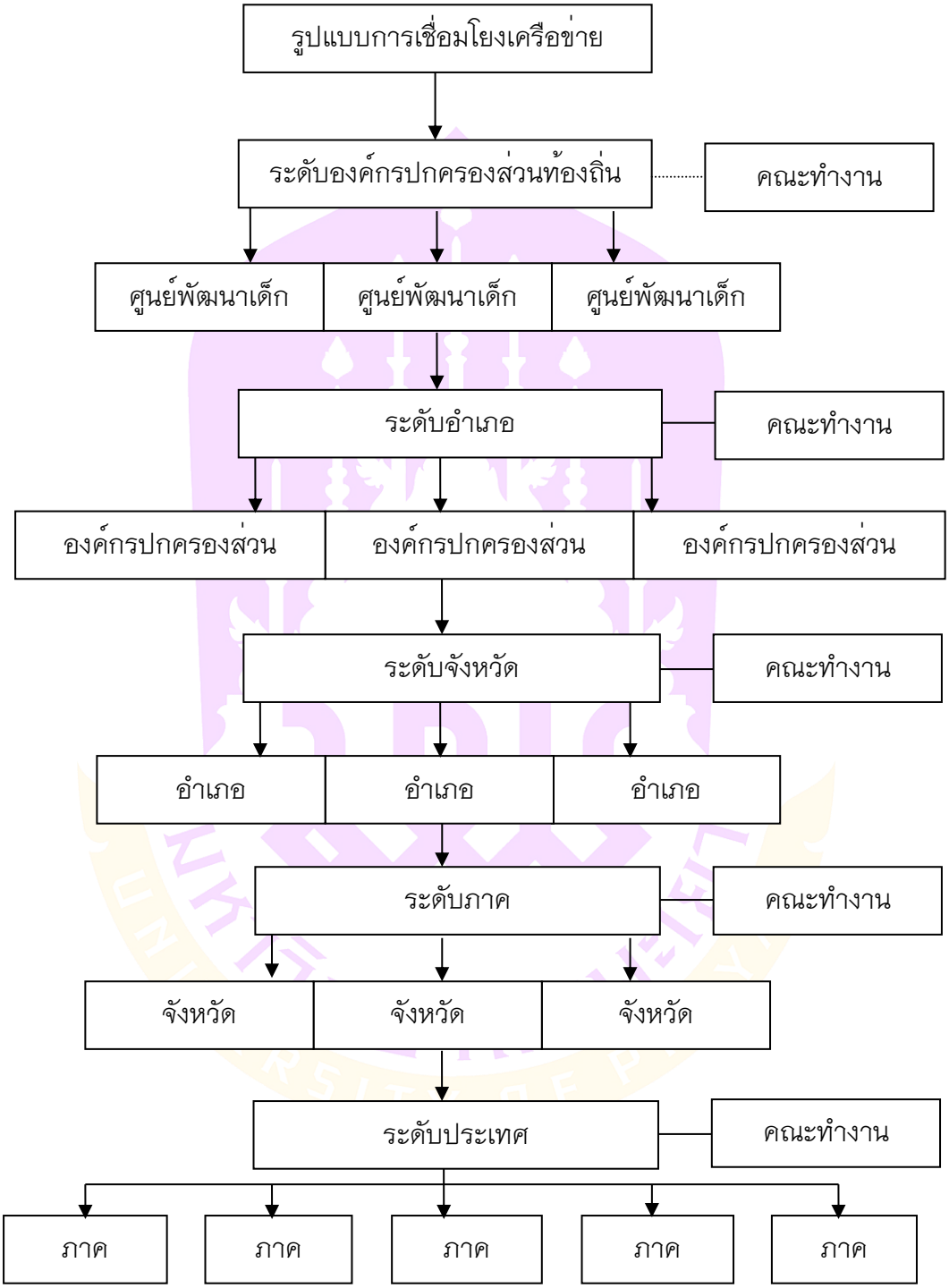
2.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือร่วมกันกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาหรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะและศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นเป็นมาตรฐานที่ใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานและบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จะเห็นได้ว่า การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตามทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลหรือเมืองพัทยาก็ดีล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้นปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐานดังรายละเอียดการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่าย ดังภาพ 1

การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายในการบริหารงานดังภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 แสดงรูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายในการบริหารงาน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 21–22) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การให้บริการสาธารณะของรัฐที่จัดการศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา ตามหลักการให้บริการสาธารณะของรัฐอย่างเสมอภาคต่อเนื่อง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่เสมอ

เสาวภา พรเสนาะ (2559, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาหรือบริการให้แก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม โดยมีกระบวนการในการดำเนินงาน และต้องมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นหาความสามารถของตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2560, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจของ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคม โดยมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2563, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมืออาชีพที่ให้บริการด้านการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม โดยมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาและผลผลิตของสถานศึกษา คือ ผู้เรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับจากสังคมอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจของ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ธีระรุญเจริญ (2559, หน้า 11–12) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจึงจะทำให้การบริหารการจัด

การศึกษาประสบความสำเร็จเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยองค์กรปฏิบัติงานหลัก คือ สถานศึกษาซึ่งรวมถึงการปฏิบัติงานภารกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างดี โดยจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ ทองเงิน (2559, หน้า 17) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการบริหารจัดการการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2563, หน้า 12) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้บริหารที่ดีและเก่ง ดำเนินการบริหารจัดการการศึกษาให้กับประชาชนทั่วไป อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพราะถ้าหากไม่มีการบริหารสถานศึกษาที่ดีแล้ว การดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย และไม่สามารถดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นนักบริหารที่ดีจะต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2559, หน้า 5) ได้พิมพ์หนังสือชื่อทฤษฎีการบริหารงานของรัฐ (The Theory of the Administration of the state) ซึ่งมีองค์ประกอบของการบริหารสำคัญ 5 ประการ (POCCC) ที่สามารถสะท้อนถึงหน้าที่หรือกระบวนการบริหารที่รู้จักกันในปัจจุบันดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การคาดการณ์และกำหนดวิธีการพิจารณาถึงอนาคตโดยการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งที่จะกระทำ

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างจัดหาอุปกรณ์และบุคลากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินงาน

3. การสั่งการ (Commanding) หมายถึง การรักษาไว้ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากร

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การทำให้รวมกันอยู่และเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกิจกรรมและความพยายามต่าง ๆ

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การทำให้แน่ใจว่าทุกอย่างดำเนินไปตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่ง

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2559) ได้ขยายความคิดของกระบวนการบริหารออกเป็น 7 ขั้น โดยทั่วไปใช้อักษรย่อ คือ POSDCORB ได้แก่

1. Planning การวางแผน
2. Organizing การจัดองค์การ
3. Staffing การจัดการบุคลากร
4. Directing การกำกับงาน
5. Coordinating การประสานงาน
6. Reporting การรายงาน
7. Budgeting การงบประมาณ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2563, หน้า 14) กล่าวว่า ในแต่ละทฤษฎีล้วนมีแนวคิดหลักของทฤษฎีด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ประกอบกับกระบวนการบริหารที่มีชื่อว่า POSDCORB เพื่อบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษา ล้วนแต่มีแนวคิดหลักทั้งนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเลือกใช้ทฤษฎีการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของชุมชน เพื่อจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) กล่าวว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหารภารโรงและพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษาอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการสาหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพเนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความก้าวหน้าและมั่นคงทางวิชาชีพโดยได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดาเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติเป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมาดังนั้นในมาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรกรม

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดคุณสมบัติสถานภาพและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กให้สอดคล้องตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลเรื่องตำแหน่งและวิทยฐานะพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาลซึ่งได้กำหนดให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่นแต่การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดได้ต้องเป็นกรณีที่ได้รับการจัดสรรอัตราจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้วเท่านั้น

นุจารี มณีชัย (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าที่ต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเข้มแข็ง มีภาระหน้าที่บริหารงานในสถานศึกษาที่รับผิดชอบ ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อองค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ในการพัฒนาบุคลากรจะต้องพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติ จนเกิดเป็นสมรรถนะ (competency) ที่เป็นความต้องการขององค์กร รูปแบบการพัฒนาบุคลากร เช่น การอบรม พัฒนาการประชุมสัมมนา การศึกษาต่อ การประเมินคุณภาพ กระบวนการที่ทาให้เกิดความก้าวหน้าในสายการทำงาน การตอบแทน และการยกย่อง

เบญจวรรณ ศรศรี (2559) ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตรทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน

จังหวัดพิจิตร ทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูนจังหวัดพิจิตร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรัชญา เวสารัชช์ (2559) ให้ความเห็นไว้ว่า การศึกษาหมายถึงกระบวนการทางสังคมที่นำบุคคลเข้าสู่การดำรงชีวิตในสังคมหรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นกระบวนการอบรมบ่มนิสัยให้มนุษย์สามารถประพฤติปฏิบัติตนและประกอบอาชีพการงานร่วมกับมนุษย์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมการศึกษาตามความหมายนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการอบรมบ่มนิสัยการกล่อมเกลาทางสังคมการเตรียมตัวเพื่อให้บุคคลมีทักษะความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตเป้าหมายของการศึกษาดังที่กล่าวนี้มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของคนแต่ละคนเท่านั้นแต่ต้องมุ่งไปสู่สังคมในภาพรวม คือ การนำไปสู่สังคมที่เข้มแข็งมีเอกภาพอันเนื่องมาจากสมาชิกของสังคมมีคุณภาพและร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอยู่อาศัยจึงถือได้ว่าครูเป็นคนสำคัญในการสร้างเยาวชนที่ดีและสร้างอนาคตของประเทศและหากผลผลิตทางการศึกษาไม่มีคุณภาพครูก็ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วยอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสะสมพลังของชาติชาติใดมี “ทุนทางสังคม”แข็งแกร่งมีคุณภาพดีมากน้อยเพียงใดมีปริมาณมากแค่ไหนย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา

รุ่งทิพย์ ชินกลาง (2559) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัย สังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัย สังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัย สังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ การศึกษา และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จิราวุฒิ สีมารักษ์ (2560) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทนงศักดิ์ ปักโคทานัง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่าระดับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ

จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอาชีพ/ตำแหน่ง และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง

ทิฆัมพร ศรีทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวม มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก

ยุทธนา มิ่งเมือง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต ได้แก่ ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ควรมีห้องโสตทัศนะศึกษา เครื่องเล่นสนาม สอนพิเศษตอนเย็น และฝึกฝนให้นักเรียนเขียนอ่านคล่อง ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ควรจัดห้องเรียนเป็นสัดส่วน ควรมีห้องน้ำ ห้องส้วมให้เพียงพอ ควรติดมุ้งลวดทุกห้อง ควรขยายพื้นที่และขยายการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านบุคลากรควรเพิ่มจำนวนครู และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรประสานงานกับทุกฝ่าย มีการประชาสัมพันธ์ และแจกเสื้อผ้าให้เด็กเล็ก

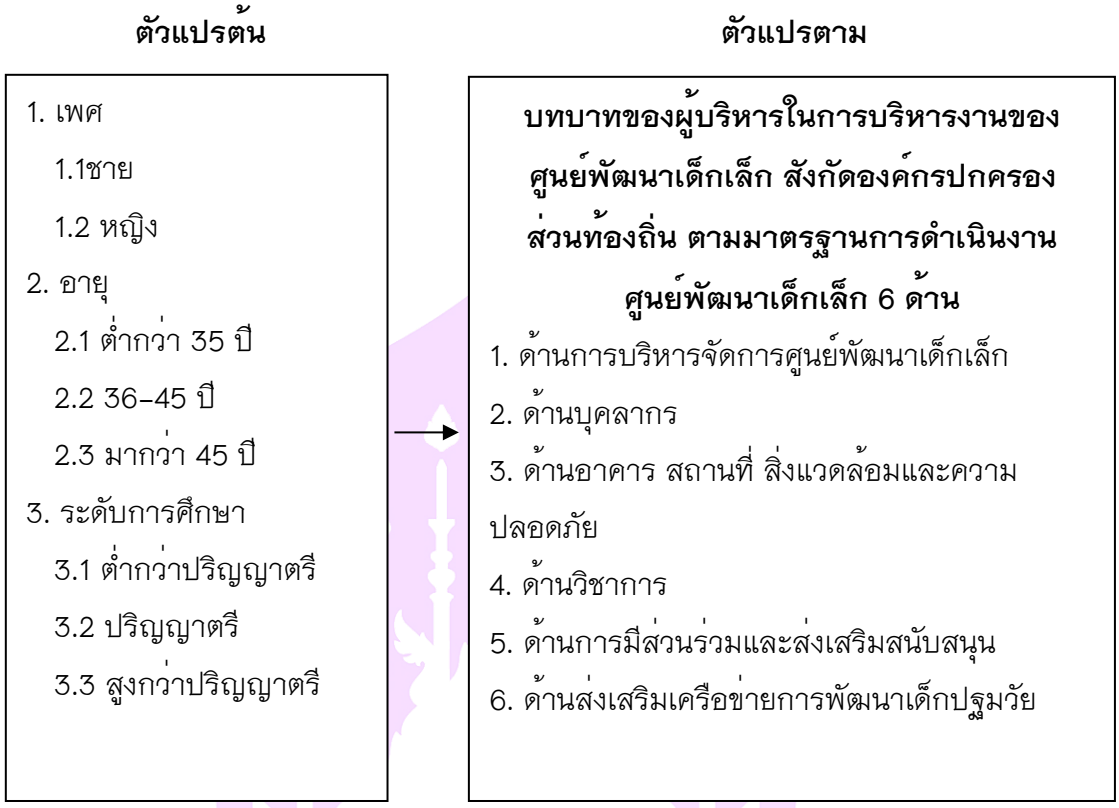
ศิริรัตน์ ศิลมาตร (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการ

บริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามรูปแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กิตติศัพท์ ใจทน (2561) ได้ศึกษาเรื่องมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวยจังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและมาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรอบแนวคิดจากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น และสังเคราะห์นำเสนอเป็นกรอบแนวคิดจากการวิจัย ดังนี้ (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2559, หน้า 11)

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดจากการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีแนวทางในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายในสังกัดเทศบาล จำนวน 7 แห่ง และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง ประกอบด้วย ครู จำนวน 77 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 102 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในสังกัดเทศบาลประกอบด้วย ครู จำนวน 67 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 23 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 90 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงในธีรวุฒิ เอกะกุล, 2560, หน้า 65) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

หน่วยงาน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ครู	บุคลากร	ครู	บุคลากร
เทศบาลตำบลสถาน	12	4	10	3
เทศบาลตำบลเวียง	15	3	13	3
เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ	3	3	3	3
เทศบาลตำบลศรีดอนชัย	15	3	13	3
เทศบาลตำบลห้วยซ้อ	8	4	7	3
เทศบาลตำบลบุญเรือง	7	3	6	3
เทศบาลตำบลครึ่ง	8	3	7	3
องค์การบริหารส่วนตำบลริมโขง	9	2	8	2
รวมทั้งสิ้น	**102 คน**		**90 คน**	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การใช้แบบสอบถามประกอบไปด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตามมาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ (Likert)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. กำหนดประเด็นที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดแล้วนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อดังนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกองตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาสถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 นายช่วง ทะกันตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลสถานสถานที่ทำงาน เทศบาลตำบลสถาน

4.3 นายพุฒิ พรมมินทร์ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาสถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนสถาน

5. นำผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญนั้น คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruence: IOC) แล้วเลือกดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้ใช้และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหารวมถึงการใช้ภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่ มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน + 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามนี้มีเหมาะสม

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนี้มีเหมาะสม

ให้คะแนน – 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่มีเหมาะสม

ผลการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่า 1.00

6. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

7. นำเครื่องมือวัดที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try–Out) กับกลุ่มครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกองการศึกษาและส่วนการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์การ

หาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ไปยังนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

3. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและการใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) จากครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

4. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บข้อมูลไว้ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติด้วยการแจกแจงความถี่ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการประเมินค่า (Rating Scale)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายจำแนกตามเพศ ใช้การเปรียบเทียบ (t-test) จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาใช้การเปรียบเทียบ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Sheffe's method) (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2560, หน้า 65)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS โดยจะวิเคราะห์ค่าสถิติประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check list) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายข้อใช้การวิเคราะห์คำนวณ ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert การวิเคราะห์คำนวณโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายโดยกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert (1967 อ้างอิงใน บุญธรรม จิตอนันต์, 2560, หน้า 91–92) ค่าคะแนนและแปลความหมาย ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก

3 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง บทบาทในการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง บทบาทในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง บทบาทในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง บทบาทในการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง บทบาทในการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายจำแนกตามเพศ ใช้การเปรียบเทียบ (t-test) จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ใช้การเปรียบเทียบ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

.05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Sheffe's method) (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2560, หน้า 65)

สูตรที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ดัชนีความสอดคล้อง IOC (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2559, หน้า 75)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับพฤติกรรม

ΣR แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficeint) ของครอนบาค (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2559, หน้า 78)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

สถิติเชิงบรรยาย

1. ค่าเฉลี่ย (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2559, หน้า 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ x คือ คะแนนของครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละคน

n คือ จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2559, หน้า 63)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ X คือ คะแนนของครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละคน

n คือ จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด

S.D. คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร ใช้สูตร (ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2560, หน้า 180)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w},\ df = k,\ n-k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

k แทน จำนวนกลุ่มที่ศึกษา

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	5	5.56
1.2 หญิง	85	94.44
รวม	**90**	**100.00**
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 35 ปี	13	14.44
2.2 36–45 ปี	41	45.56
2.3 มากกว่า 45 ปี	36	40.00
รวม	**90**	**100.00**
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	7.78
3.2 ปริญญาตรี	78	86.66
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	5	5.56
รวม	**90**	**100.00**

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 94.44 และเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56

จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 36–45 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56 รองลงมา คือ มีอายุมากกว่า 45 ปี จำนวน 36คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 ตามลำดับ

จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 รองลงมา คือ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม

ด้าน	บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(n = 90)		แปลผล	ลำดับที่
		($\overline{X}$)	(S.D.)		
1	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.04	0.70	มาก	6
2	ด้านบุคลากร	4.07	0.68	มาก	4
3	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.19	0.69	มาก	2
4	ด้านวิชาการ	4.24	0.57	มาก	1
5	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	4.06	0.64	มาก	5
6	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.15	0.60	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	**4.13**	**0.65**	**มาก**	

จากตาราง 3 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.57) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.69) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.60) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.70) ซึ่งทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อ	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(n = 90)		แปลผล	ลำดับที่
		($\overline{X}$)	(S.D.)		
1	ผู้บริหารได้วิเคราะห์สาเหตุและสถานการณ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.65	มาก	8
2	ผู้บริหารได้วางแผนงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.70	มาก	4
3	ผู้บริหารได้จัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม	4.10	0.70	มาก	3
4	ผู้บริหารได้กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน	4.11	0.80	มาก	2
5	ผู้บริหารได้วางแผน การใช้งบประมาณ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม	3.99	0.64	มาก	9
6	ผู้บริหารได้บริหารงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย	4.02	0.73	มาก	6
7	ผู้บริหารได้กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย	4.02	0.78	มาก	7

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(n = 90) $(\overline{X})$	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
8	ผู้บริหารควบคุมและกำกับดูแลการศึกษาระดับปฐมวัย	3.99	0.66	มาก	10
9	ผู้บริหารบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย	4.03	0.74	มาก	5
10	ผู้บริหารมีการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.97	0.59	มาก	11
11	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	4.13	0.72	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	**4.04**	**0.70**	**มาก**	

จากตาราง 4 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.70) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.72) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.80) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากผู้บริหารได้จัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.10, S.D. = 0.70) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 0.59) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านบุคลากร

ข้อ	ด้านบุคลากร	(n = 90)		แปลผล	ลำดับที่
		($\bar{X}$)	(S.D.)		
1	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.18	0.61	มาก	2
2	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.98	0.73	มาก	8
3	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.24	0.64	มาก	1
4	ผู้บริหารได้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	4.02	0.76	มาก	6
5	ผู้บริหารได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล	4.18	0.66	มาก	3
6	ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.70	มาก	4
7	ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการศึกษาต่อ	3.99	0.74	มาก	7
8	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย	3.91	0.73	มาก	9
9	ผู้บริหารได้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	4.04	0.50	มาก	5
	รวมเฉลี่ย	**4.07**	**0.68**	**มาก**	

จากตาราง 5 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านบุคลากรซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = 0.68) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.64) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 0.61) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากผู้บริหารได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 0.66) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย ($\overline{X}$ = 3.91, S.D. = 0.73) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ข้อ	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	(n = 90) ($\overline{X}$)	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตรายเช่นติดถนน ติดแม่น้ำ	4.13	0.66	มาก	10
2	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงการป้องกันด้านมาตรการความปลอดภัย เช่น มีรั้ว อยู่ห่างจากถนน ไม่ติดแม่น้ำ	4.19	0.65	มาก	7
3	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบการเฝ้าระวังเกี่ยวกับความปลอดภัยของเด็ก	4.21	0.69	มาก	6
4	ผู้บริหารได้ส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกรรมการเฝ้าระวังเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็ก	4.22	0.67	มาก	4

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	(n = 90) $(\bar{X})$	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
5	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมเรื่อง อาคาร สถานที่	4.23	0.75	มาก	3
6	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามาร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	4.08	0.81	มาก	11
7	ผู้บริหารได้ติดตั้งระบบอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในอาคาร	4.17	0.66	มาก	9
8	ผู้บริหารได้เตรียมอาคารสถานที่มีความเหมาะสมทางเข้า–ออกจากตัวอาคารมีความเหมาะสมประตู–หน้าต่างมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีมีจำนวนและขนาดที่เหมาะสม	4.22	0.73	มาก	5
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณสถานที่ประกอบอาหารแยกต่างหากจากบริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร	4.17	0.55	มาก	8
10	ผู้บริหารมีโครงการปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.07	0.67	มาก	12
11	ผู้บริหารได้จัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น	4.02	0.75	มาก	13
12	ผู้บริหารได้จัดให้ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติส่องสว่างสม่ำเสมอทั่วห้องและมีเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป	4.33	0.81	มาก	2
13	ผู้บริหารได้เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความสะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ	4.37	0.66	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	**4.19**	**0.69**	**มาก**	

จากตาราง 6 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.69) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความสะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.66) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้จัดให้ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติส่องสว่างสม่ำเสมอทั่วห้องและมีเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป ($\overline{X}$ = 4.33, S.D. = 0.81) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากผู้บริหารได้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมเรื่อง อาคาร สถานที่ ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = 0.75) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้จัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\overline{X}$ = 4.02, S.D. = 0.75) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านวิชาการ

ข้อ	ด้านวิชาการ	(n = 90)		แปลผล	ลำดับที่
		($\overline{X}$)	(S.D.)		
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของเด็ก	4.18	0.53	มาก	9
2	ผู้บริหารได้นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.57	มาก	10
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามคุณลักษณะตามวัย เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม	4.24	0.55	มาก	5

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านวิชาการ	(n = 90)		แปลผล	ลำดับที่
		($\bar{X}$)	(S.D.)		
4	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมการใช้ความคิดทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่	4.24	0.69	มาก	6
5	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการมีการสอดแทรกการพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ	4.22	0.60	มาก	7
6	ผู้บริหารได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์–จิตใจ สังคม และสติปัญญา)	4.32	0.56	มาก	1
7	ผู้บริหารได้จัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	4.27	0.60	มาก	3
8	ผู้บริหารได้ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.26	0.53	มาก	4
9	ผู้บริหารได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้อย่างเหมาะสม	4.20	0.50	มาก	8
10	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสม	4.28	0.54	มาก	2
	รวมเฉลี่ย	**4.24**	**0.57**	**มาก**	

จากตาราง 7 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านวิชาการซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.57) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์–จิตใจ สังคมและสติปัญญา) ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.56) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.54) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารได้จัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.60) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.57) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	(n = 90) ($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาสัมพันธ์งานเกี่ยวกับการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.11	0.57	มาก	5
2	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งกองทุนในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.97	0.61	มาก	10
3	ผู้บริหารมีความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อ พัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนการสอน	3.97	0.64	มาก	11

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	(n = 90) $(\bar{X})$	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
4	ผู้บริหารให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการเด็ก	4.16	0.65	มาก	1
5	ผู้บริหารให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม ครู ผู้ปกครองและชุมชนให้นำเสนอแนวคิดใหม่ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.07	0.75	มาก	7
6	ผู้บริหารร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะเช่นวัดตลาด	3.97	0.66	มาก	12
7	ผู้บริหารร่วมกิจกรรมวันสำคัญกับครูผู้สอนและชุมชนเช่นวันเด็ก	4.04	0.62	มาก	8
8	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรทั้งภายในและภายนอก	4.08	0.66	มาก	6
9	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงาน	4.12	0.60	มาก	3
10	ผู้บริหารได้สร้างสัมพันธ์กับชุมชนโดยการแจ้งผลการพัฒนาการของเด็กเป็นประจำทุกภาคเรียน	4.03	0.64	มาก	9
11	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.13	0.62	มาก	2
12	ผู้บริหารได้จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล	4.12	0.65	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	**4.06**	**0.64**	**มาก**	

จากตาราง 8 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = 0.64) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหา อุปสรรค ในการบริหารจัดการเด็ก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.65) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.62) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงาน ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.60) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะเช่นวัดตลาด ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 0.66) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อ	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	(n = 90)		แปลผล	ลำดับที่
		($\overline{X}$)	(S.D.)		
1	ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่าย เพื่อประโยชน์ตอการพัฒนาเด็ก	4.22	0.56	มาก	3
2	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการประสานการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ	4.18	0.61	มาก	5
3	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็ก	4.11	0.57	มาก	9

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	(n = 90) $(\bar{X})$	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
4	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.16	0.65	มาก	7
5	ผู้บริหารได้นำครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	3.92	0.67	มาก	11
6	ผู้บริหารได้แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.20	0.43	มาก	4
7	ผู้บริหารได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง	4.16	0.65	มาก	8
8	ผู้บริหารได้ประเมินผลงานในรอบปีของแต่ละฝ่าย	4.24	0.59	มาก	2
9	ผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	4.28	0.64	มาก	1
10	ผู้บริหารได้นำเสนอปัญหาอุปสรรคแนวทางแก้ไขเพื่อเสนอคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.08	0.58	มาก	10
11	ผู้บริหารและชุมชนให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง	4.16	0.52	มาก	6
	รวมเฉลี่ย	**4.15**	**0.60**	**มาก**	

จากตาราง 9 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.60) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.64) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้ประเมินผลงานในรอบปีของแต่ละฝ่าย ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.59) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่าย เพื่อประโยชน์ตอการพัฒนาเด็ก ($\overline{X}$ = 4.22, S.D. = 0.56) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้นำครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 3.92, S.D. = 0.67) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ (n = 90)

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เพศชาย (n = 5)		เพศหญิง (n = 85)		t
	($\overline{X}$)	(S.D.)	($\overline{X}$)	(S.D.)	
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.82	0.26	4.11	0.61	–4.664*
ด้านบุคลากร	2.49	0.20	4.16	0.51	– 7.233*
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	2.91	0.03	4.26	0.57	– 5.240*

ตาราง 10 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เพศชาย (n = 5)		เพศหญิง (n = 85)		t
	($\bar{X}$)	(S.D.)	($\bar{X}$)	(S.D.)	
ด้านวิชาการ	3 .02	0.22	4.31	0.46	– 6.232*
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	2.67	0.31	4.15	0.50	– 6.483*
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	2.74	0.43	4.24	0.42	– 7.685*
รวม	**2.77**	**0.24**	**4.20**	**0.50**	**– 6.377***

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 6 ด้าน

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ (n = 90)

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	F
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	17.950	2	8.975	84.793*
	ภายในกลุ่ม	9.208	87	0.106	
	รวม	**27.158**	**89**		

ตาราง 11 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	F
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	21.617	2	10.808	143.588*
	ภายในกลุ่ม	6.549	87	0.075	
	รวม	**28.165**	**89**		
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	21.078	2	10.539	123.599*
	ภายในกลุ่ม	7.418	87	0.085	
	รวม	**28.496**	**89**		
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	9.845	2	4.922	52.345*
	ภายในกลุ่ม	8.181	87	0.094	
	รวม	**18.026**	**89**		
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่างกลุ่ม	11.620	2	5.810	47.986*
	ภายในกลุ่ม	10.534	87	0.121	
	รวม	**22.153**	**89**		
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	7.688	2	3.844	24.517*
	ภายในกลุ่ม	13.641	87	0.157	
	รวม	**21.330**	89		
ผลรวมทั้งหมด	**ระหว่างกลุ่ม**	**14.260**	**2**	**7.130**	**112.672***
	ภายในกลุ่ม	**5.505**	**87**	**0.063**	
	รวม	**19.765**	**89**		

จากตาราง 11 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริม

เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Sheffe's method) ปรากฏตามตาราง 12–17

ตาราง 12 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี ($\bar{X}$ = 3.23)	36 – 45 ปี ($\bar{X}$ = 3.87)	มากกว่า 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.52)
ต่ำกว่า 35 ปี	3.23		0.000*	0.000*
36 – 45 ปี	3.87	0.000*		0.000*
มากกว่า 45 ปี	4.52	0.000*	0.000*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี ($\bar{X}$ = 3.11)	36–45 ปี ($\bar{X}$ = 3.92)	มากกว่า 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.57)
ต่ำกว่า 35 ปี	3.11		0.000*	0.000*
36–45 ปี	3.92	0.000*		0.000*
มากกว่า 45 ปี	4.57	0.000*	0.000*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 13 พบว่า ด้านบุคลากร จำแนกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี ($\bar{X}$ = 3.34)	36–45 ปี ($\bar{X}$ = 3.98)	มากกว่า 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.71)
ต่ำกว่า 35 ปี	3.34		0.000*	0.000*
36 – 45 ปี	3.98	0.000*		0.000*
มากกว่า 45 ปี	4.71	0.000*	0.000*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านวิชาการ

ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี ($\bar{X}$ = 3.78)	36 – 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.03)	มากกว่า 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.62)
ต่ำกว่า 35 ปี	3.78		0.043*	0.000*
36 – 45 ปี	4.03	0.043*		0.000*
มากกว่า 45 ปี	4.62	0.000*	0.000*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า ด้านวิชาการ จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี ($\bar{X}$ = 3.35)	36 – 45 ปี ($\bar{X}$ = 3.96)	มากกว่า 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.42)
ต่ำกว่า 35 ปี	3.35		0.000*	0.000*
36 – 45 ปี	3.96	0.000*		0.000*
มากกว่า 45 ปี	4.42	0.000*	0.000*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกอายุ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี ($\bar{X}$ = 3.72)	36 – 45 ปี ($\bar{X}$ = 3.99)	มากกว่า 45 ปี ($\bar{X}$ = 4.49)
ต่ำกว่า 35 ปี	3.72		0.102	0.000*
36 – 45 ปี	3.99	0.102		0.000*
มากกว่า 45 ปี	4.49	0.000*	0.000*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	F
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	4.464	2	2.232	8.557*
	ภายในกลุ่ม	22.694	87	0.261	
	รวม	**27.158**	**89**		
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	7.285	2	3.642	15.176*
	ภายในกลุ่ม	20.880	87	0.240	
	รวม	**7.285**	**2**		
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	3.863	2	1.931	6.822*
	ภายในกลุ่ม	24.633	87	0.283	
	รวม	**28.496**	**89**		
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.732	2	0.866	4.623*
	ภายในกลุ่ม	16.295	87	0.187	
	รวม	**18.026**	**89**		
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่างกลุ่ม	3.450	2	1.725	8.025*
	ภายในกลุ่ม	18.703	87	0.215	
	รวม	**22.153**	**89**		
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	1.083	2	0.541	2.326
	ภายในกลุ่ม	20.247	87	0.233	
	รวม	**21.330**	**89**		
ผลรวมทั้งหมด	**ระหว่างกลุ่ม**	**3.221**	**2**	**1.611**	**8.470***
	ภายในกลุ่ม	**16.544**	**87**	**0.190**	
	รวม	**19.765**	**89**		

จากตาราง 18 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Sheffe's method) ปรากฏตามตาราง 19–23

ตาราง 19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 3.27)	ปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.10)	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.12)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.27		0.000*	0.020*
ปริญญาตรี	4.10	0.000*		0.995
สูงกว่าปริญญาตรี	4.12	0.020*	0.995	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 3.11)	ปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.13)	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.40)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.11		0.000*	0.000*
ปริญญาตรี	4.13	0.000*		0.499
สูงกว่าปริญญาตรี	4.40	0.000*	0.499	

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ด้านบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 3.47)	ปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.24)	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.21)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.47		0.002*	0.064
ปริญญาตรี	4.24	0.002*		0.991
สูงกว่าปริญญาตรี	4.21	0.064	0.991	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านวิชาการ

ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 3.77)	ปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.28)	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.14)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.77		0.014*	0.352
ปริญญาตรี	4.28	0.014*		0.773
สูงกว่าปริญญาตรี	4.14	0.352	0.773	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ด้านวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 3.40)	ปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.13)	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 3.95)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.40		0.001*	0.139
ปริญญาตรี	4.13	0.001*		0.702
สูงกว่าปริญญาตรี	3.95	0.139	0.702	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 90 คนและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบ (t-test) (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผลปรากฏตามรายละเอียดดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ละด้านสรุปผล ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้กำหนด

นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารได้จัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยพบว่า ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความสะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้จัดให้ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติส่องสว่างสม่ำเสมอทั่วห้องและมีเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารได้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมเรื่อง อาคาร สถานที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้จัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญา)มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและผู้บริหารได้จัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนพบว่า ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหา อุปสรรค ในการบริหารจัดการเด็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะเช่นวัดตลาดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารได้ประเมินผลงานในรอบปีของแต่ละฝ่ายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่าย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้นำครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายจำแนกตามเพศ อายุและระดับการศึกษา สรุปผล ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 6 ด้าน

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังนี้

2.2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ด้านบุคลากร จำแนกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปีมีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปีมีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 ด้านวิชาการจำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปีมีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำแนกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยจำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุ 36–45 ปี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปีมีความแตกต่างกับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 36–45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังนี้

2.3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 ด้านบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.4 ด้านวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่าผู้บริหารถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา การบริหารควรจะมีแนวทางการปฏิบัติงานโดยอาศัยหลักการและทฤษฎีเข้ามาช่วยในการบริหารงาน โดยเฉพาะการจัดการองค์การ จะต้องมีการบริหารงานที่ดี ยังต้องมีความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง งานนั้นถึงก็จะประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนุจารี มณีชัย (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าที่ต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเข้มแข็ง มีภาระหน้าที่บริหารงานในสถานศึกษาที่รับผิดชอบต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อองค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ในการพัฒนาบุคลากรจะต้องพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติ จนเกิดเป็นสมรรถนะ (competency) ที่เป็นความต้องการขององค์กร รูปแบบการพัฒนาบุคลากร เช่น การอบรมพัฒนาการประชุมสัมมนา การศึกษาต่อ การประเมินคุณภาพ กระบวนการที่ทาให้เกิดความก้าวหน้าในสายการทำงาน การตอบแทน และการยกย่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ศรศรี (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ในภาพรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับทนงศักดิ์ ปักโคทานัง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน ในภาพรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน จัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม ผู้บริหารได้

วางแผนงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับจิราวุฒิ สีมารักษ์ (2560) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารได้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) กล่าวว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหารภารโรงและพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษาอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการสาหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพเนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความก้าวหน้าและมั่นคงทางวิชาชีพโดยได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดาเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติเป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมาดังนั้นในมาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดคุณสมบัติสถานภาพและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กให้สอดคล้องตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลเรื่องตำแหน่งและวิทยฐานะพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาลซึ่งได้กำหนดให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่นแต่การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดได้ต้องเป็นกรณีที่ได้รับการจัดสรรอัตราจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้วเท่านั้น

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความ

สะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ ได้จัดให้ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติส่องสว่างสม่ำเสมอทั่วห้อง และมีเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมเรื่อง อาคาร สถานที่ มีการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกรรมการเฝ้าระวังเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็ก และผู้บริหารได้เตรียมอาคารสถานที่มีความเหมาะสมทางเข้า ออกจากตัวอาคาร มีความเหมาะสมประตู หน้าต่าง มีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีจำนวนและขนาดที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทิฆัมพร ศรีทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวม มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกิตติศัพท์ ใจทน (2561) ได้ศึกษาเรื่องมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวม มีการรับรู้อยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.4 ด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกายอารมณ์–จิตใจ สังคมและสติปัญญา) มีการจัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารได้จัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น ผู้บริหารได้ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามคุณลักษณะตามวัย เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม ซึ่งสอดคล้องกับนุจารี มณีชัย (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าที่ต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเข้มแข็งมีภาระหน้าที่บริหารงานในสถานศึกษาที่รับผิดชอบต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาและต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อองค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กรในการพัฒนาบุคลากรจะต้องพัฒนาทั้งความรู้ทักษะและทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติจนเกิดเป็นสมรรถนะ (competency) ที่ต้องการขององค์กรรูปแบบการพัฒนาบุคลากรเช่นการอบรมพัฒนาการประชุมสัมมนาการศึกษาต่อการประเมินคุณภาพกระบวนการที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าในสายการทำงานการตอบแทนและการยกย่อง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการเด็ก ได้ประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารได้จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล และผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาสัมพันธ์งานเกี่ยวกับการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัตน์ ทองวิจิตร์ (2561) ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน ศึกษากรณีเฉพาะเทศบาลตำบลเทพราช ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยภาพรวม มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับยุทธนา มิ่งเมือง (2560) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยภาพรวม มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารได้ประเมินผลงานในรอบปีของแต่ละฝ่าย ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่าย เพื่อประโยชน์ตอการพัฒนาเด็ก ผู้บริหารได้แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการประสานการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับจิราวุฒิ สีมารักษ์ (2560) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่าด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ พบว่าในภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศชาย ซึ่งเพศชายส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

บทบาทบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับประจวบ แจ้งโพธิ์ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีอายุที่แตกต่างกัน ช่วงวัยที่แตกต่างทำให้มีปัจจัยทางความคิดที่แตกต่างกัน มีการใช้ความคิดและหลักการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางครั้งไม่ได้ ทำให้บางครั้งเกิดปัญหาหรือมีความเห็นที่ไม่ตรงกันทำให้เกิดการติดขัดเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ ชินกลาง (2559) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัย สังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัย สังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องงานวิจัยของศิริรัตน์ ศิลมาตร (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการศึกษาที่ต่างกันมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการไม่เท่ากัน ทำให้การรับรู้ วิธีการบริหารจัดการทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติที่ต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญา เวสารัชช์ (2559) ให้ความเห็นไว้ว่า การศึกษาหมายถึงกระบวนการทางสังคมที่นำบุคคลเข้าสู่การดำรงชีวิตในสังคมหรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นกระบวนการอบรมบ่มนิสัยให้มนุษย์สามารถประพฤติปฏิบัติตนและ

ประกอบอาชีพการงานร่วมกับมนุษย์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมการศึกษาตามความหมายนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการอบรมบ่มนิสัยการกล่อมเกลาทางสังคมการเตรียมตัวเพื่อให้บุคคลมีทักษะความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตเป้าหมายของการศึกษาดังที่กล่าวนี้มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของคนแต่ละคนเท่านั้นแต่ต้องมุ่งไปสู่สังคมในภาพรวม คือ การนำไปสู่สังคมที่เข้มแข็งมีเอกภาพอันเนื่องมาจากสมาชิกของสังคมมีคุณภาพและร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอยู่อาศัยจึงถือได้ว่า ครูเป็นคนสำคัญในการสร้างเยาวชนที่ดีและสร้างอนาคตของประเทศและหากผลผลิตทางการศึกษาไม่มีคุณภาพครูก็ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วยอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสะสมพลังของชาติชาติใดมี “ทุนทางสังคม” แข็งแกร่งมีคุณภาพดีมากน้อยเพียงใดมีปริมาณมากแค่ไหนย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการควบคุมและกำกับดูแลการศึกษาระดับปฐมวัยและผู้บริหารควรปรับปรุงวางแผน การใช้งบประมาณ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม

2. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผู้บริหารควรร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาด ผู้บริหารควรมีความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนการสอน และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งกองทุนในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านบุคลากร ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย ควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการศึกษาต่อ

4. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารควรนำครูและบุคลากรทางการศึกษาไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรนำเสนอปัญหาอุปสรรคแนวทางแก้ไขเพื่อเสนอคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็ก

5. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้บริหารควรจัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ควรมีโครงการปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารควรประสานความร่วมมือให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามาร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

6. ด้านวิชาการ ผู้บริหารควรปรับปรุงการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของเด็ก และผู้บริหารควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ควรมีการเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). **แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมอนามัย. (2559). **คู่มือการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าอยู่** (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: โรงพิมพ์สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กิตติศัพท์ ใจทน. (2561). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เชียงราย.

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับการจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.

จิราวุฒิ สีมารักษ์. (2560) **การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

จีรวัฒน์ วีรังกร. (2560). **การวิเคราะห์โครงการสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ชัยวิชิต บุญทอง. (2559). **ปัจจัยที่มีผลกระทบกับความต้องการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา**. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

ทนงศักดิ์ ปักโคทานัง. (2560). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม. **วารสารการเมือง**

การปกครอง, 4(2), 23–25.

ทิฆัมพร ศรีทอง. (2560). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอคลองท่อมจังหวัดกระบี่.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.

ธีระ รุญเจริญ. (2559). **การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2560). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตรและสังคมศาสตร.** อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

นุจารี มณีชัย. (2559). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภาพ.ศ. 2548 ในกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.

เบญจวรรณ ศรศรี. (2559). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2559). **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. (2560). **การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย)** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการ**. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2564, จาก http://office.nu.ac.th/ edu_teach/ASS/Download/vchk-B1.pdf

ประจวบ แจ้งโพธิ์. (2561). **ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2559). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** พิษณุโลก: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2559). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2559). **หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2559). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ:

ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์. (2560).**ระเบียบวิธีทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปัตตานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

พระปลัดสมชาย ปโยโค (ดำเนิน). (2559). การประยุกต์ใช้สัมมาวาจาเพื่อการบริหารงานของผู้นำ. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจร,** 1(1), 143–158.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553. (19 สิงหาคม 2542). **ราชกิจจานุเบกษา.** 116(74ก). หน้า 1–28.

พิสมัย โถชัยคำ. (2559). **หลักการบริหารองค์กรทั่วไป**. กรุงเทพฯ: อนงค์ศิลปะการพิมพ์.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2563). บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน. ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน (**หน่วยที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ยุทธนา มิ่งเมือง. (2560). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี.** สารนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

รุ่งทิพย์ ชินกลาง. (2559). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัยสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.** งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2559). **ระเบียบวิธีวิจัย.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2559). **การวิจัยในชั้นเรียน.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิรัตน์ ทองวิจิตร์. (2561). **ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลเทพราช.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

ศิริรัตน์ ศิลมาตร. (2553). **ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี**. งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการกระทรวงมหาดไทย. (2560). **มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

สมศักดิ์ ทองเงิน. (2559). **การบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.

สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**

พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0–5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550–2559**. กรุงเทพฯ: วี.ที.วี. คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2559). **คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.** กรุงเทพฯ: กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย. (2564). **ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา.** สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2564, จาก http://www.chiangrailocal.go.th

สุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2560). **การพัฒนาทีมงาน.** ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2559). **การบริหารการจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง**. ปัญหาพิเศษ รป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สุมนธรี ประจวบเหมาะ. (2559). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประชาคมอาเซียน**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

เสาวภา พรเสนาะ. (2559). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

อรทัย ก๊กผล. (2559). **คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

Farren, C., and Kaye L. B. (2017). **new Skills Leadership Roles in The Leader of the Future.** New York: The Drucker Foundation.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นายช่วง ทะกัน ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลสถาน สถานที่ทำงาน เทศบาลตำบลสถาน
3. นายพุฒิ พรมมินทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนสถาน

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยสรุปผลออกมาในภาพรวม

(นายจิรมิตร พวกเมืองพล)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ในช่อง □ หน้าข้อความให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

1. เพศ

□ ชาย

□ หญิง

2. อายุ

□ ต่ำกว่า 35 ปี

□ 36-45 ปี

□ มากกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษา

□ ต่ำกว่าปริญญาตรี

□ ปริญญาตรี

□ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย √ ในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก

3 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีบทบาทในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการคำถาม	บทบาทในการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1	ผู้บริหารได้วิเคราะห์สาเหตุและสถานการณ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง					
2	ผู้บริหารได้วางแผนงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง					
3	ผู้บริหารได้จัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม					
4	ผู้บริหารได้กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน					
5	ผู้บริหารได้วางแผน การใช้งบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม					
6	ผู้บริหารได้บริหารงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย					
7	ผู้บริหารได้กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย					
8	ผู้บริหารควบคุมและกำกับดูแลการศึกษาระดับปฐมวัย					
9	ผู้บริหารบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย					
10	ผู้บริหารมีการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
11	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					

ข้อที่	รายการคำถาม	บทบาทในการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
2. ด้านบุคลากร						
1	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
3	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา					
4	ผู้บริหารได้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ					
5	ผู้บริหารได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล					
6	ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง					
7	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย					
8	ผู้บริหารได้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					

ข้อที่	รายการคำถาม	บทบาทในการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
1	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตรายเช่นติดถนน ติดแม่น้ำ					
2	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงการป้องกันด้านมาตรการความปลอดภัย เช่น มีรั้ว อยู่ห่างจากถนน ไม่ติดแม่น้ำ					
3	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบการเฝ้าระวังเกี่ยวกับความปลอดภัยของเด็ก					
4	ผู้บริหารได้ส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกรรมการเฝ้าระวังเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็ก					
5	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความเหมาะสม เรื่อง อาคาร สถานที่					
6	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามาร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารได้ติดตั้งระบบอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในอาคาร					
8	ผู้บริหารได้เตรียมอาคารสถานที่มีความเหมาะสมทางเข้าออกจากตัวอาคารมีความเหมาะสมประตู หน้าต่างมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีมีจำนวนและขนาดที่เหมาะสม					
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณสถานที่ประกอบอาหารแยกต่างหากจากบริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร					
10	ผู้บริหารมีโครงการปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
11	ผู้บริหารได้จัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
12	ผู้บริหารได้จัดให้ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติส่องสว่างสม่ำเสมอทั่วห้องและมีเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป					
13	ผู้บริหารได้เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความสะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ					

ข้อที่	รายการคำถาม	บทบาทในการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
4. ด้านวิชาการ						
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของเด็ก					
2	ผู้บริหารได้นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง					
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามคุณลักษณะตามวัย เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม					
4	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมการใช้ความคิดทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่					
5	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการมีการสอดแทรกการพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ					
6	ผู้บริหารได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา)					
7	ผู้บริหารได้จัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น					
8	ผู้บริหารได้ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
9	ผู้บริหารได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้อย่างเหมาะสม					
10	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสม					

ข้อที่	รายการคำถาม	บทบาทในการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน						
1	ผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาสัมพันธ์งานเกี่ยวกับการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งกองทุน ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
3	ผู้บริหารมีความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนการสอน					
4	ผู้บริหารให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหาอุปสรรค ในการบริหารจัดการเด็ก					
5	ผู้บริหารให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม ครู ผู้ปกครองและชุมชนให้นำเสนอแนวคิดใหม่ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
6	ผู้บริหารร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาด					
7	ผู้บริหารร่วมกิจกรรมวันสำคัญกับครูผู้สอนและชุมชน เช่น วันเด็ก					
8	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรทั้งภายในและภายนอก					
9	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงาน					
10	ผู้บริหารได้สร้างสัมพันธ์กับชุมชนโดยการแจ้งผลการพัฒนาการของเด็กเป็นประจำทุกภาคเรียน					
11	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน					
12	ผู้บริหารได้จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล					

ข้อที่	รายการคำถาม	บทบาทในการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
1	ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่าย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก					
2	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการประสานการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ					
3	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็ก					
4	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
5	ผู้บริหารได้นำครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ					
6	ผู้บริหารได้แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
7	ผู้บริหารได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง					
8	ผู้บริหารได้ประเมินผลงานในรอบปีของแต่ละฝ่าย					
9	ผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่					
10	ผู้บริหารได้นำเสนอปัญหาอุปสรรคแนวทางแก้ไขเพื่อเสนอคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
11	ผู้บริหารและชุมชนให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง					

ภาคผนวก ค การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับผู้เชี่ยวชาญ
งานวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามเพื่อเป็นการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม และรับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและสถานภาพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้านตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างแบบสอบถามโดยการทำเครื่องมือ √ ลงในช่องว่าง ของข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 หมายถึง เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

–1 หมายถึง เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นายจิรมิตร พวกเมืองพล)
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
1	ผู้บริหารได้วิเคราะห์สาเหตุและสถานการณ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารได้วางแผนงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารได้จัดโครงสร้างการทำงานของผู้ที่ชอบผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารได้กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารได้วางแผน การใช้งบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารได้บริหารงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารได้กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารควบคุมและกำกับดูแลการศึกษาระดับปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารมีการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
2. ด้านบุคลากร							
1	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารได้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารได้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย							
1	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตรายเช่นติดถนน ติดแม่น้ำ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงการป้องกันด้านมาตรการความปลอดภัย เช่น มีรั้ว อยู่ห่างจากถนน ไม่ติดแม่น้ำ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบการเฝ้าระวังเกี่ยวกับความปลอดภัยของเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารได้ส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกรรมการเฝ้าระวังเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมเรื่อง อาคาร สถานที่	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามาร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารได้ติดตั้งระบบอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในอาคาร	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารได้เตรียมอาคารสถานที่มีความเหมาะสมทางเข้า ออกจากตัวอาคารมีความเหมาะสมประตู หน้าต่างมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีมีจำนวนและขนาดที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณสถานที่ประกอบอาหารแยกต่างหากจากบริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารมีโครงการปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ต่อ)							
11	ผู้บริหารได้จัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารได้จัดให้ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติส่องสว่างสม่ำเสมอทั่วห้องและมีเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารได้เพิ่มการป้องกันโรคระบาดใหม่และการทำความสะอาด ปลอดเชื้อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
4. ด้านวิชาการ							
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารได้นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามคุณลักษณะตามวัย เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมการใช้ความคิดทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการมีการสอดแทรกการพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญา)	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารได้จัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารได้สงเสริมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กไว้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน							
1	ผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาสัมพันธ์งานเกี่ยวกับการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งกองทุน ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารมีความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อ พัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหา อุปสรรค ในการบริหารจัดการเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมครู ผู้ปกครองและชุมชนให้นำเสนอแนวคิดใหม่ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะเช่นวัดตลาด	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารร่วมกิจกรรมวันสำคัญกับครูผู้สอนและชุมชนเช่นวันเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรทั้งภายในและภายนอก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารได้ประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงาน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารได้สร้างสัมพันธ์กับชุมชนโดยการแจ้งผลการพัฒนาการของเด็กเป็นประจำทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารได้จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย							
1	ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะปฏิบัติงานเครือข่ายเพื่อประโยชน์ตอการพัฒนาเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้มีการประสานการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารได้นำครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารได้แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารได้ประเมินผลงานในรอบปีของแต่ละฝ่าย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารได้นำเสนอปัญหาอุปสรรคแนวทางแก้ไขเพื่อเสนอคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารและชุมชนให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	จิรมิตร พวกเมืองพล
วัน เดือน ปี เกิด	2 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2560 กศ.บ. (สุขศึกษาและพลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	371 หมู่ 16 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	จิรมิตร พวกเมืองพล. (ผู้บรรยาย). (17-23 เมษายน 2565). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 8 (หน้า 497-511). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.